

Filosofi og arbeiðspláss

TAÐ hendir ikki ofta, men kemur tó fyrri, at almennu fjølmiðlarnir seta fólk til burturav at »grava og bora« í ávisum málum. Tað er ynskiligt, at hetta kom fyrri oftari — eisini í blóðunum — men umstøðurnar, vantandi arbeiðsorka og peningur, gera hetta ikki møguligt í nóg stóran mun. Vit sœu nú um dagarnar eina slíka »dýpðarborandi« sending í sjónvarpinum, har tvey tíðindafólk fóru í »fleskið« á nokrum ávisum fólki í sambandi við eitt ávíst mál. Talan var um havnaútbyggingarnar á Sundi og í Havn.

MANGT vistu vit longu frammanundan, men nú varð so málið alt sett í samanhag, og spurningurin varð reistur: hví gera milliónailgúr í havnir, sum ikki kunnu brúkast. Alment oyðsl við skattaborgaran pengum!

EIN av kjarninum í málinum var Sundsdepiilin hjá Hans Mortensen. Hesin idnaðardepiilin, sum upprunliga varð settur at geva 1500 nýggj arbeiðspláss, men sum bráðdliga varð av ongum, tí ein javnaðarminniluti í Tórshavnar Býráð fekk »stórabeiggja« í Tinganesi at hjálpa sær at stœða deplinum. Hetta var niðurstøðan hjá politiska undan-gongumanninum fyrri deplinum og

havnini á Sundi, Poul Michelsen, býráðsformanni í Havn.

MÓTI hansara úttalilsum stóð so spurningurin hjá javnaðarbýráðsliminum Tófrinni Smith, at Sundsdepiilin var einki annað enn eitt fantasifostur, sum einki kjót var á. Áhugavert var at merkja sær orðini hjá stigtakaranum og idemanninum aftanfyrri Depilsprojektið um, at talan var meira um eina filosofi enn um eina heilt itøkiliga ætlan. Spurt kundi tá verðið: eigur tað almenna at gera eina havn fyrri 50 mill. kr. til frama fyrri eini filosofi hjá einum idemanni! Og var talan bara um eina filosofi og ikki um itøkilig virki og framleiðslur, hvussu hevði tá sæð út á Sundi í dag, um Sundsdepiilin fekk grønt ljós! Høvdu vit framleiðandi virki við fleiri hundræð nýggjum arbeiðsplássum ella høvdu vit eitt dundrandi konkursbúgv, sum ongan livandi møguleika hevði fyrri at klára seg — ikki minst nú tíðirnar eru vorðnar so ringar! Enn ein hóskaði spurningur kundi verið: er Hans Mortensen í veruleikanum ikki himmalfeigin um, at projektið ikki varð til nakað! Tí slapp hann í gongd, so høvdu ringu tíðirnar fullkomiliga tikið hann og alt handilsliga virksemin hansara av fótum!

VIT kunnu bara ímynda okkum eina milliádaútbygging í virki og granskningarbygging — Kjarnin — í hesum døgum, har alt í hesum landi

fer á húsagang. Høvði Sundsdepiilin havt nakran livandi kjans í dag, um hann varð settur í gongd! Og hvussu við fiskinum, sum jú skuldi vera høvuðsráðrøgrundarlagið hjá virkjunum. Nú øll virki berjast um at fáa fisk nokk, hvussu hevði Sundsdepiilin riggað í tí myndini!

HAR var mangt áhugavert og nýtonkjandi at finna í Sundsdepilsprojektinum. Eitt nú spurningurin um at fáa meira burtur úr okkara fiski. Men skeivleikin var kanska júst hann, at tikið varð so ríviligan til — at talan í ov stóran mun var um eina filosofi heldur enn um eina itøkiliga ætlan, sum vitterliga fór at skapa so mong nýggj arbeiðspláss. Hetta áttu býráðsformaðurin og havna-nevndarformaðurin at havt innsæð, og heldur gjivið projektinum eina meira grundleggjandi viðgerð — istaðin fyrri at skunda eina ætlan, bygd á eina filosofi, ígjøgnum. Tá býráðsformaðurin gevur javnaðarmonnum í býráðnum og í Tinganesi skyldina fyrri, at henda ætlan varð av ongum, so er tað skeiv adressa. Tí í veruleikanum var tað býráðsformaðurin — sum við síni dikatorisku framferð — ið jarðaði ætlanina. Ikki minst leiklutur hansara beindi málið inn í eina blindgøtu. Tað var her og nú málið skuldi avgreiðast og alt skuldi gerast í tráð við sera stórfingnu upprunaætlanina hjá umrødda stigtakara.

VIT ivast onga løtu í, at høvdu menn ikki havt slíkan skund og høvdu verið meira realistiskir, t.v.s. byrjað í smáum, og eisini tikið onnur við upp á ráð, so hevði helst sæð øðrvísi út í dag í hesum máli.

AT filosofiin aftanfyrri Sundsdepiilin varð verandi rein og sker filosofi, kunnu idemaðurin og býráðsformaðurin eina og aleina tkka sær sjálvum fyrri. Eftir stendur ein kei, sum eingin veit, hvat skal brúkast til. Og sum rosinan í pylsuendanum hava vit fingið eina kei — havn — í Havn, sum heldur ikki kann brúkast. Jú, vist nokk kann hon brúkast, um so og so nógvar milliónir verða brúktar aftrat. Nú tosað verður um oljuvinnu, so verður grundgivið, at havnin kanska kann brúkast til slíkt endamál. Enn ein ætlan, sum byggir á framtíðarvisiónir — eingin veit, nær ella um vit fáa nakra oljuvinnu ella arbeiði í sambandi við slíka vinnu. Alt hetta leiðir ein móti orðinum bóndafangari. Tað er bara at fara í gongd, tí so fangar borðið, sum tikið verður til. Er hetta SEV-útbyggingin umaftur, har ein útbygging krevur eina aðra og uppaftur eina aðra osfr. við sær! Okkurt kundi bent á tað. Og forrestin so eru tað lutvíst somu menn, sum hava stungið út í kortið risastóru í-løguaetlan SEV's í Eysturoynni og havnaútbyggingarnar á Sundi og í Havn. Hvussu leiingi sleppur slíkt óskil at halda fram!

sosigaley

Dimmalætting

DAGBLAÐ

KRUSUR

14. SEPTEMBER

FRÍU FØROYAR

NORÐSTØ

Fríu Føroyar smáfirtnar

Tátturin í útvarpinum um morgnarnar, at lesa burturúr føroysku blóðunum, tykist vera rættiliga vælumtøktur.

Hetta er í hvussu er ein partur av sendingini »Góðan morgun, Føroyar«, ið kommunistiska málagníð Fríu Føroyar hava lurtad eftir so mikið, at ein smáfirtin grein er ofrað

uppá hetta í dagsins út-gávu av blaðnum.

Tað, sum hevur fingið sjálvan blaðstjóran at taka eftir penninum, er sendingin fyrri viku síðani, tá Öyggiatíðindi fingur rúmd í blaðlestrinum, meðan Fríu Føroyar ikki við einum orði vórðu nevndar:

»Rættiliga nógvar varð nevnt um slíkt sum lort á rusklássinum í Æðuvík (!) osfr. ... Tann vakni lurtarin

uppðagaði kanska, at hann (Dánjal Højgaard, red.) henda størsta blaðdag í vikuni hevði lopið Fríu Føroyar um.«

Fríu Føroyar hevur síðani ómakað sær at ringja til útvarpsmannin og geva honum eitt neps fyrri ikki at hava nevnt blaðið.

Í hesum sambandi visir blaðið á, at tað hendaan aktuella dag hevði fleiri góðar søg-

ur, eitt nú um endurreisn av fólkafylkingini ímóti EF og prátt við mæta mexikanska skaldið Carlos Fuentes, men sum sagt uttan at nakað varð nevnt um blaðið.

Fríu føroyski blaðstjórin endar við eini sterkari áminning til útvarpsmannin: »Um honum dárar innihaldið ella ei, so skulu øll blóðini nevast. Stór ella smá. Høgrvend ella vinstravend. Alt ella einki.«

1. januar og hvat so

Fríhandilsavtalan millum Føroyar og EF skal koma í gildi 1. januar 1992. Við hesi avtalu henda stórbroytingar her hjá okkum. Ikki minst á ídnaðarøkinum, har okkara virki komá at vera munandi verri fyrri enn nú í kappingini við innflutta vør. Hin álvarsliði spurningurin er, hvussu verður við útlutninginum av feskum fiski eftir árslok. Tá verður nevnliga eingin tollur longur á fiski, sum føroysk skip avreiða í EF-havnum. Gongdin í Føroyum við lækkandi prísnum og nú eisini minni studningi til skip og manning saman við nýggju EF-avtaluni kann lættliga bera í sær, at føroysk skip í hópatali fara til útlandið at avreiða. Hetta hevur higartil verið eitt slag av lottarispæli, men nú

allar tollfórðingar eru vekk, so kann tað møguliga fara at loysa seg at avreiða í útlandinum. Hetta hevur so fyrimunir og vansar við sær. Fyri skip og manning kann tað vera ein heppin gongd, meðan tað fyrri virki og arbeiðsfólk í Føroyum ikki er heppið. Spurningurin er so hvat myndugleikarnir í Føroyum fara at siga og gera í hesum máli. Skal fullkomna fría kappingin valda ella skal berast so í bandi, at bert ein partur av fiskinum kann avreiðast aðrastaðni. Spurningurin hvør eigur rættin til fiskin kemur tá aftur inn í myndina: eru tað fiskimenn og reidarar ella virki og arbeiðsfólk ella vit øll!

**Minnist til
haldaragjaldið!**